

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, csütörtök, márczius 24

Tizenegyedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenegyedik évfolyamának második, ápríl—juniusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

LIBERALISMUS.

(L—t.) Közelednek a választások — az ellenzék mindent elkövet pártjának szervezésére s mindenek fölött az ellenpárt megbomlasztására. A főszólyt, ugyan, minden meggyőződés szerű pártnak arra kellene fordítania, hogy a maga álláspontját mutassa ki az igazság és helyesség alapján állónak s az ellenpártét, mint veszélyeset, helytelent. — de a mi tisztelt ellenfeleink e helyett a sokkal kényelmesebbet választják: ráfogják elveinkre, hogy pénzért vannak válva, ránk kiáltják, hogy nem meggyőződésből küzdünk s evel — hitők szerint — aláásták minden szavunk nyomtatékát.

Liberalisnak, elég liberalis egy eljárás! Kétségbevonni az ellenfél hitét, megtagadni tőle törekvései becsületes intencióját; ráfogni az ámitás, hazudozás kedélyes tulajdonságait; rálátni, hogy a tárczájában hordja elveit, s a mint telik, vagy apad a tárcza, változnak ez elvek és meggyőződések is — ime a liberalismus legujabb kelletű fölfogása, melyet a mi ellenzékünk, ez a szabadelvű, loyalis, kormányképes ellenzék, közkeletivé tenni jónak lát!

Egykor, s kivált itt az erdélyi részekben, az volt a szokás, hogy ember emberrel állva szemben, férfias ellenfelekként ismerték a küzdők egymást. Tisztelegtek, mint a francziák és angolok a küzdelem megkezdése előtt egymásnak s aztán jöttek az érvek érvek ellen; az ismeret megbirkozott az ismerettel, a számítás a számítással; a törvényt, melyre hivatkozott az egyik, törvényt nyelviszonyzá a másik; a történelem és okoskodás adatai ellensúlyt nyertek a történelem és okoskodás ellenadataiban. Bethlen és József, Teleki és Naláczai úgy küzdöttek; a kölcsönös becsülés és tisztelet adta, visszahámlott az adóra s nem csak annak vált tisztességre, a ki vette, hanem annak is, a ki nyújtá.

A KELET TÁRCZÁJA.

A PACSIRTA REGÉJE.

(Legenda Ciocarliei.)

— Alexandri után románból. —

I.

Mióta az erdők csak fűnagságuk s a magas Kárpátok kised halmok voltak, S ugy néztek ki völgyek s a hegyek csücskei: Mint egy csöndes tónak szelid hullamai; Miót a farkasok julpásztorok voltak, S medvék furulyázva ökröket hajtottak; Cosandian' Ileana*) mióta hajában Btűbajos virágot viselt hajdanában: Azóta szebb leányt nem látott föld fia, Mint a királyvérből származott szép Lia.

Hajnalba született, s a hajnal csillaga Látra bájos arczát, fénylőbben ragyoga; És mindenik csillag forró vágtyól égett Csókjával illetni e csodaszépséget. Mint a hajnal fénye, mint a nap sugára, Mint egy virágbimbó jött ő e világra, S most a földnek disze és az észnek bája, Szívek szép gyönyöre, szemeknek csodája. Látra őt, mindenki bámulva érezi, Hogy dobogó szívét forró láng környezi, Hogy zord télből átszáll tavasz közepébe, S ezer madár dalol kiűnt és kebelébe'. Liliom az arca s kéklő csoda-szeme Csupa fény, csupa baj . . s igézzel tele;

*) Ileana Cosandiana, a román nép mythológiája szerint a Napnak testvére, a női szépség és ártatlanság személyesítője. Oly ragyogó szépségű volt, hogy „a napra lehetett tekinteni, de ő reá nem.”

Ilyen naivok, kezdetlegesek és gyámoltalanok valának az akkori küzdők. Hja! a cultura, a felvilágosodás, a szabadságszeretet még nem érte vala el mai magas fokát. . .

Ma, az ismeretek és tanulság terjedésével, a szabadság intézményeinek meg sokasodásával, a vélemény-szabadság korlátlan érvényesülésével, egészen más bíró-járás következett.

A kormány férfiai görcsösen ragaszkodnak a hatalomhoz, csupán a hatalomért; a zászlós urak és főpapok gyűlekezete mumiák congregatiója; a képviselők lelkiismeretüket áruba bocsátó mamebukok; a tisztviselők és hivatalnokok csupán az állás konczáért „szolgálnak” s mi kisebbek: a párt közkatona, szavazó és írói, dróton kapjuk a rendeletet, hogy mint szavazzunk, mit valljunk és mit írjunk. Arról, hogy jónak, tisztosnak tartjuk, a mit vallunk, hogy higgyük, a mit írunk: szó sincs — miniszterekkel, tisztviselőkkel, képviselőkkel és pártfelekkel egyetemben eladtunk testünket-lelkünket s válságunkat csakis Belzebub konyháján nyerhetjük.

Tisztesség, meggyőződés, elvekhez való ragaszkodás csakis az ellenzékben lehet!

Arulással vádoltatunk — a haza függetlensége így kívánja; Ausztria zsoldosaivá lettünk — a magyar nyíltsága, vélemény-tisztelete így parancsolja; koldus-sá tesszük Magyarországot — ez a taktika követelménye; testvéreink, fiaink, véreink életét mérszárszékre hurczoljuk — ez az igazság; kezét csókoljuk, talpát nyaljuk halálos ellenségünknek — a nemzeti önzetet fölkeltesének ez a módja s mindezt összevéve a mi részünkön van minden hitványság, az ellenzék részén minden hazafiság, minden igazság, minden dicsőség!

És ne feledjük, van még egy nagy halálos vétkünk — hogy az opportunitás elvét hirdetjük; hogy számba vesszük magunkat, materialis és szellemi erőnket, a nemzetközi viszonyokat és a történelmi tanúságokat, s ahoképest irányozzuk politikánkat.

Ez mindaddig a gyávaság, szükséges, bárgyuság politikája volt. A nagy hang mindezt a hiányt pótolhatja vala s megbocsáthatatlan bűnünkül rovatott föl, hogy mi nem bizunk eléggé nagy hangunkban.

A legutóbbi időben, azonban, e te kintetben némi változás állott be. Deák Ferencz, igaz, megmaradt hazaárulónak, mivel (állítólag) mást hirdetett 1861-ben

Ragyogó szálai szép aranyhajának Szőke homlokáról sarkáig omlanak, Sugy tetszik, ha járkál berkek homályában, Mintha napsugarak kelének nyomában. Szép ezüst szálakból van szőve ruhája, Kápráznak szemeid, ha tekintesz rája, S lelked elmerülve tűnődő ábrándba, Messze száll e földről, az álomk honába, Mint mikor körültek zöld bokrok lombjára Mosolyog a holdnak reszkető sugára. . .

Tündöklő szemei a nagy éjszakának, Szeliden ragyogva, fölötté őrülnek, S ezüst sugariból a menyői fénynek, Szelid homlokára koszorúkat fűznek. Hajnaltól alkonyig a nappal dertje Vigan mosolyogva terül el föléje, Templomot képezvén boltíva körötte, Melyben őt elrejtse; . . s így susog fölötté: „Örvendj föld csodája, ég elbővölője! Te vagy a szépségnek föltek királynője!” —

II.

Repült a hír gyorsan, s elterjedt mindenhol, Hogy gyönyörű Lia szívre szívet rabol; Elvitték szárnyukon a vándormadarak, A csevegő fecskék, siránkozó darvak, Elvitték gyors szelek a hirt messze tájra: Hogy Liának nincsen széles földön párja. Jöttek is csahamar kérők a javából, A széles világnak minden országából, Mind a legvittezebb s legszebb királyfiak, Kiket csak hírrel már elbűvölt Lia. Eljött Rosiu, ura sok birodalomnak, S a l u böles királya husz paradicsomnak; Eljött Peneas császár, a bires nyíllövő, Kinek, mint a villám, nyíla oly üdöklő, S mások többen, kiknek szíve lángban ége, Kiket magához vont Liának szépsége.

s meg mást 1865-ben; Tisza Kálmán, igaz, megmaradt hazaárulónak, mivel 8 évi ellenzékiégét kormányralépte követte a közjogi alapon; hanem azért az a közjogi ellenzék, a mely tizenégy évi me-revsége után ma szintén az opportunitás igéit kezdi pengetni s kész az eddig perhorrescált alapon szintén kormányt vállalni s már csak épen „törekszik” u. n. elvei valóítására; hanem azért az a közjogi ellenzék, a mely minden közös-tyvet átok alá vet, de azért kész a delegációban Bylandt Rheittal peractálni — ez az elvű közjogi ellenzék teljes joggal vághatja szemünk közé a zsoldos nevet; méltán ítélhet el opportunuskodásunkért, mert nála van minden tisztesség s nálunk minden tisztességtelenség.

És már kérdem, lehet-e kívánni ennél több méltányosságot, liberalisabb igazságszolgáltatást, az elvek és meggyőződés nagyobb tiszteletét?

Isten ments!

A vásárokon a gyanusaknak mutakozó lovak és szarvarmarhák megvizsgálása, valamint egyáltalán az állategészségügyi felügyelet gyakorlása végett a törvény értelmében mindig egy szakértő orvosnak kellett jelen lenni, a földművelés ipar- és kereskedelmi miniszter rendeletileg kimondotta, hogy ily szakértő állatorvos jelenlétéről, illetve annak díjazásáról mindenkor a vásárgj tulajdonosok illetve a vásárgj bérleti tartoznak gondoskodni.

Népnevelési egyletek alakítása. Somogygyeme, Zichy Jenő gr. indítványára, a népnevelési egyletek alakítását elhatározta, s a lelkészeket, tanítókat és a nevelésügy minden barátját ezen egyleteknek községenként vagy körjegyzőségeként a gr. Zichy-féle tervrajz értelmében leendő [megalakítására felhívta. Az ügy előmozdítására a szolgabírák utasítva lettek s ezeknek meghagyatott, hogy a megalakult egyleteket az alispánnak, mint a népnevelési bizottság elnökeinek annak idején bejelentések, hogy ezen bejelentések alapján, az összes községi és körjegyzőségi népnevelési egyleteket összefüggő megyei népnevelési egylet is megalakítható legyen.

A tagosítási költségek.

(Folyt.)

Az előbb elmondottakhoz az adóhivatalnokoknak $\frac{1}{2}\%$ kezelési illetménye jár.

Ezen eljárásnak az a nagy előnye is volna, hogy további legislatív rendszabályokra nem lenne szükség, és hogy mihelyt valamely hitel-

De a kedves leány nem is szól hozzájok, (Mint virág a száraz galyra ugy néz reájok) S csak a napra tekint folyvást elmerengve Mintha napba szállni volna neki kedve. S a mint hosszan nézi lángszíneit a napnak, Méla szemeiből könnyeseppel fakadnak. Mért könyeznek valjon, mért e bús csillagok? Azért, tán, mert rájok a nap fénye ragyog? Vagy talán zord bánat dúl a lány szívében? Vagy egy kedves titok rejlik könyeiben? Oh! azt nem tudhatja földön semmi lélek, Sem a bájos leányt szerető tündérek, Sem a kristálypatak eseregdező árja, Melyben a leánya szépségét csodálja, Sem e föld vidéke, sem a nagy ég boltja! De a könyező lány bús árnyéka tudja!

Gyakran a leánya ábrándba merülten Néz... majd szól a naphoz égre, lelkesülten: „Oh, te fényes, dicső ég uralkodója! Szerelm forrása, életem adója, Lelkem óhajítása, életem völgyéne, Lángban égő szívem egyetlen reménye! Elindulok hozzád, elmegyek utánad, Láthassam közelről ragyogó orcádat, S enyém légy majd aztán, enyém mindörökké,*) Ne sirjon bús lelkem, ha e hideg földre Csókot küldesz néha egy-egy szép virágnak: Mert akkor... szívére zord fellegek szállnak; Gyűlöllek olyankor, képedet utálom: S érzem, e gyűlölség lesz az én halálom!”

Szól, s a napot nézi, mely ragyog fölötté, De a sötét árnyék így morog mögötte:

*) A román népmesékben a nap rendszeren ugy szerepel, mint egy szép ifjú, a ki 9 lóval vont aranyszekerben járja be az eget.

intézet erre ráállana, vagy pedig ezen előlegeket állami alaphól fedezné, az adóhivatalok késekké lennének a megkívántató előlegeket azonnal fizetni, és a szerint, a mint a felek a kötelevelet benyújtanák az illető bankhoz vagy állami alaphoz, az előlegül kifizetett összeget visszakapná.

A banknak vagy állami alaphoz, mely ezen hitelüzletet elvállalta, a felekkel semmi egyéző különös leszámlolása nem lenne, az csupán a felek által beadott kötelevelek alapján tőkét kamatostól együtt egyenved évenként visszakapná és 8 év múltán minden kötelev törlesztve lenne. Ki nem fizetett adóslevelek épen az adóhivatalok által végrehajtásilag hajtattának fel és erre nézve a 3. § elegendő biztosítékot nyújt.

A hajdani jobbágyok és kisebb mezőgazdákért ezután azon birtokosok, kik 100 ftrnál több adót fizetnek és birtokrészeik után a 32., 34. §§. szerint a megkívántató előlegeket megfizették, törvényes utalványokat nyújthatnának be adóslevelek helyett a bankhoz vagy állami alaphoz, melyben fel lenne említve, hogy N. N. község földbirtokosai, kivéve a 100 ftrt felüli adófizetőket, ezen összeg visszafizetéseért személyenként birtokrészeik szerint kezeskednek és ezen utalványokra ugy az egyes birtokosok neveit, valamint az illető telekkönyvi ívek számaait is ki kellene tenni.

Ezen utalványok másolatait ugy a banknál, vagy az állami alap igazgatóságánál, mint az adóhivataloknál és a kir. telekkönyvi hivataloknál deponálni kellene, hasonlóképen ugyan-ezt kellene tenni a 100 ftrnál több adót fizetők adósleveleivel is.

A földbirtokosok, kik fizetési nyugtával be igazolni tudják, hogy fizetési kötelezettségüknek eleget tettek, a tagosítás befejezése után 32. §. adósleveleiket visszakapják, ha az utolsó részlet ki van fizetve. És pedig ugy azt, mely a kir. adóhivatalnál, valamint azt, mely az illető banknál van letéve.

Egyes földbirtokosok neveit, kik részletileket előbb lefizetik, s 100 ftrnál kevesebb adót fizetnek, a közös adóslevélről telekkönyvi íveik számával együtt ki kellene törölni és pedig először is az adóhivatalnál és telekkönyvnel, aztután pedig a banknál vagy pedig az állami alap igazgatóságánál.

Ha tekintetbe vesszük, hogy legkivált arányosítás és közbirtok osztályozások egyedül azon okból nem történnek, mert a megkívántató előlegeket nem lehet azonnal előteremteni, ezeket pedig a 33. §. szerint 8 év alatt lehet visszafizetni, miután az előlegeket ezen helységek vagy közbirtokosok is, magában véve egyszerű módon, a törvény védszárnai alatt és az állami hitel közvetlen igénybevétele nélkül, megszerezhetők, — akkor eléggé világos lesz, hogy mily rendkívül nagy előny származnék abból, ha a magas kormány végre-valahára erélyesen felkarolná e fontos ügyet:

„Édes, kedves urnóm! oh, az ég ne adja, Hogy beteljék egykor lelked gondolatja! Jaj annak, ki — merész vágyait követvén — Elindul a napnak végtelen ösvényén, Melynek összeesik kezdete a véggel, Melyen minden lépés semmiségre vész el... Fontold meg, oh, Lia! hogy a fényes napban Nem csak élet rejlik; — halál is van abban! Ó ad e világnak fényt és boldogságot, Életet a földnek, báj és ifjúságot: Éltető sugara éget is azonban, S a viruló rózsát elhervasztja nyomban, Kiüssza a tókat, nagy folyóvizeket, S elnyeli az árnyat, hogyha dél közelget!”

— „Nem bánom — szolt Lia — velem bármi leszén,

„Fájdalom, vagy öröm legyen osztályrészem, „Tudjam, hogy hét éjjelt egy éjjé kell tennem „S hét nappalt egy nappá — mindez semmi nekem,

„Elmegyek én messze, — csak szólhassak vele „Messze, messze, hol az ég a földig ér le. „Hol a magas bércek felhőkig hatolnak, „Hol a csillagok virágokkal szólnak; „Megyek folyvást, míg csak kinesemre találok, „Mig a fényes napnak színe előtt állok: „Oh! mert látni vágyom fényét orcájának „S hallani lágy hangját bájoló szavának!”

— O! jaj nekem, Lia! s ezerszer jaj néked! (Szolt az árny), de mindegy; én is megyek véled!”

III.

Hajnalba, midőn a viruló temészet Mosolyogva éji álmából felébred: Lia feltű bátran szép Rigó lovára, Melynek, ha megindul, szök a föld határa

Hirdetési díjak.
Egy négyeseg ozentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdí minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fűlivesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36. Haasensteint et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteint et Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapest Szervituti 3. sz.
Nyititási díjak.
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Általában az előlegekre nézve következő mód lenne ajánlatos.

a.) Mihelyt a 6. 9. és 32. § ok értelmében a tagosítás, arányosítás és birtokrendezések, ha ez utóbbiak a tagosítással együttesen végeztenek, engedélyezve van, és ha a 31. 32. 33. és 34-ik §-ok értelmében az egyes költségkivetést a mérnökök akár az adóablázat, akár a birtok-ívek alapján elkészítették, s ha a költségvetés helybenhagyatik, a felek, korábbi birtokosok, községek stb. vagy ezek képviselői, külön ezen észlra nyomtatott úrlapon a kir. törvényszékektől kéri az előlegeket és annak jóváhagyása után, ha a mellékelt szintén e észlra nyomtatott adóslevelek hitelesítve vannak, a törvényszékek utasítják az adóhivatalokat, hogy a költségelőleget kifizessék szükséglet szerint, és vagy a törvényszékeknek bocsátatnak rendelkezés alá a bizottságok és egyéb közegek költségei részére, vagy pedig a mérnököknek fizetettnek ki.

b.) A működő mérnököknek előleg csak azon esetben adatik, ha ezek két mas mérnököt kezelni állítanak, hogy minden utókövetelés igénye nélkül halálozás vagy betegség esetére, am azok helyett a munkálatokat folytatni fogják; és ha állami előleg nem vetetett igénybe az illető felek által, ha pedig ilyen előleg felvételét, akkor a kir. adóhivatal által az összes járuléki $\frac{1}{2}$ -ének erejéig, de csakis azon esetben, ha az illető félnek a törvényhatóság által hitelesített adóslevele letéve van.

c.) A további szükséges adóslevelek először olyan birtokosok által állítatnak ki, a kik 100 ftrnál több adót fizetnek és mihelyt azon összegek, melyek a 30. 31. és 32. § ok, tehát az előleges költségvetés szerint reájok esik, ki van merítve, nem állítatnak többé ki adóslevelek egyeseüktől, hanem a törvényhatóság az illető község számára kitűzi az összeget, melyet azok tartoznak fizetni, kik eddig előleget nem fizettek és 100 ftrnál kevesebb adót fizetnek és ennéltolva adótartozásukat egyenesen a község pénztárába fizetik.

Ezen rendeletben a birtokosok névszerint, birtokaik pedig birtokíveik száma szerint felsoroltatnak, igen természetes, hogy mindegyik birtokos földadójának mérve szerint kezd, ha reá az 1880 iki 45-ik t. cz. 32. §-a szerint egy illeték rovatik ki.

d.) Az adóablázat és a jóváhagyott költségelírányzat szerint a működő mérnök kiszámítja, hogy az egyes birtokos mily mértékben kell hozzájáruljon ezen költséghez, birtokának kiterjedése 31. §. és földadójának nagysága 32. §. szerint.

E kimutatás három példányban állítatik ki. Egy példány a község számára, egy a törvényhatóság és a harmadik az adóhivatal részére.

e.) Az arányosítás teljes bevégezése és a tagosítás befejezte után, a 31. 32. §-ok, a költ-

S repül gyorsan, mint a zugó szelek szárnya Mint a gondolat, mint ifjú szívnek vágya. Repül a nap alatt, repül a hold alatt, S — mint a jó hír — elvész, eltűnik perc alatt; Száguld hegyen, völgyön, gyorsan a mint bir, Miként emberek közt száguld a rozsró hír...

Vágtat Rigó sűrű erdők homályán át, A hol bűsz sarkányok vívnak szörnyű csatát Tulvilágról jövő nagy grímadarakkal, S küzködik a homály a fény sugarakkal; Hol fehér színűből a mérges haboknak Hideg kigyók drága gyöngyöket alkotnak, Rut sarkányok ezüst-várakat emelnek S azokba szép király-lányokat rejtjenek. S vágtat Rigó arany-bokros völgyeken át, Hol zománczos gyíkok úzik vigan egymást, S rubin csórt, zafir-szemű madarak Fészkeiken tilve vigan dalolnak. Ott az esti szellő lágymelegen fuval, S titkosan suttog a bokrok lombjaival, És a zöld fű alatt, szellő lágy csókjára Hullámokban mozog, mint egy zöld víz árja. Vágtat vizeken át, melyek folydogálnak Vigan, mint napjai egy szerelmes párnak; És a víz a lánykát hívja, kéri szépen, Hogy partjára üljön, s ragyogó tükrében Nézegeesse magát, bús lilomképét, Liliomképének angyali szépségét.

Ő csak megy azonban, folyvást megy előre, Nem hallgatva másra, mint égő szívére. Fényes nap eltűnt már s éj háromszor három, Hogy könyös szemeit le nem zárta álom. S ekkép, folyvást napon függő szemével, Légben uszó fényes aranyfűrtelével: Azt hiszi, ki látja, hogy ott tündér megyen, Nem is ková, hanem arany-forgószelen.

ségeket véglegesen a törvényhatóság állapítja meg, és végzi annak kivételét egyesekre. Az előzőleg felvett összegek kiegyenlítése a pénzügyi közegek által eszközöltetik.

f.) A visszafizetések azonnal megkezdhetnek, mielőtt az előleg be van fizetve.

g.) A birtokosok tartozásait felhajtása közgazgatási uton történik, miként azt a t. cz. 31. 32. 35. §-ai előírják.

h.) Azon birtokosokra, kik 100 frtnál több adót fizetnek és adóseledeiket nem nyújtják a kellő időben be, hasonlóképen a törvényhatóság rója ki a rájuk eső illetéket, és az illető birtokosok a törvény értelmében ezen illetékek fizetésére szorítandók, minthogy ezen illetékek közigazgatási uton hajtandók fel és az engedélyezett tagosítást vagy arányosítást egyesek rosszakarata nem akadályozhatja meg.

Nem régen előfordult például azon eset, hogy tagosításnál, birtokosok, kik 300 holdnál több földet birtak, a tagosítást egy fillért sem fizettek, hanem az egész költség egyik nagy birtokos előlegei által fedeztetett; ki kárpótolja őt kamatvesztésegeért, melyet ez által szenvedett? (Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Szebeni egyetmás.

(Magyar ifjak táncvizigalma. Színház. Junck Mária zongorahangversenye. A magyar dalkör előkészületei. A „Tagblatt” csinalankodása.)

N. Szeben, 1881. márcz. 20.

(Vége.)

Tegnap (19-én) tartotta meg Junck Mária zongoraművésznő a jelen tél folyamában második itt rendezett hangversenyt.

A tehetséges zongorajátészónő pár héttel ezelőtt Kolozsvárt is bemutatta magát. Csinosan, kifejezéssel játszik s a tegnap egy Beethoven Es-dur sonátáját (és pedig ennek mindnégy tételét), valamint a Schumann-féle örökszépességi compositiókat (a „Waldscenen” három számát), nemkülönben Volkmann „Visegrád”-jából az „esküt”, „fegyvertáncot” és „hősi dalt”, végül Mendelssohn „Variations sérienses”-jét helyes felfogás és izléssel adta elő. Gyakorlott játéka a legerőteljesebb fortissimók és leg halkabb pianissimók vissza tudja tükröztetni, a minthogy ezt Kolozsvárt is (hol a Mendelssohn-féle változatokat és Volkmann „Visegrád”-jából az „esküt” és „jósóit” szintén felvette volt műsorába) bebizonyította.

Persze közbis hibájuk az ily kezdő művészek és művésznőknek az, hogy a zenei festésnek — ha szabad e kifejezéssel élnem — amaz ellentétes színeit minden átmenet nélkül alkalmazák, így akarván demonstrálni játéuk technikai fejlettségét, a mi azonban legtöbbször a zeneszerző alapeszmájával sértő ellentétben áll. Ez azon pont, melynél az Esipoff-ok s Joseffyik kiválni kezdenek!

A „magyar dalkör” is készülődik jövő hó első felében rendezendő dalestélyére. E zsenge dalegyület buzgalmit, törekvéseit nem lehet eléggé dicsérni. A december elején rendezett s solodarábokat, sőt classikus kamara i zenét felőlet műsorral díszesítő estély a legszebb siker emléket hagyta volt maga után. Kíváncsi, hogy a soron levő minden tekintetben méltó párja legyen előzőjének.

Végre sok veszélynek utána elérő Alkonyattal egy szép mező vidékére, Egy szép völgy tájára, melynek egyik szöle Végtelen tengernek zöld habjaig ér le. Ottan Rigó megáll s tűnődik magába, Föld nem lévén több már, hová lépjen lába; Lia pedig gyorsan leszállván lováról, Letül tenger mellé, s annak zöld partjáról Nyugat felé tekint, hol a nap vár rája, Hol a napnak fénylik rubinpalotája.

„Hő vágyaid, urnóm, mond csak, merre szállnak?”

Szóli lihegve sötét árnyéka Liának. — „Kedves utitársam! — mond szép Lia búsan, „Látod a távolban, aranyozva dúsan „Ama drága, fényes, tűndülő szigetet „Kéklő menybólt alatt, kékes tenger felett? „S látod ama fénylő arany-várat ottan, „Rubin kapuival, zafir-oszlopokkal? „Ott van annak trónja, kit szeretek híven; „Oda szállna lelkem, oda vágyik szívem! . . „Oh, de miként, miként tudjak oda jutni? „Földi lovam nem tud tenger síkján uszni! . . .”

„— Urnóm! a mit én nem: meg teszi, ígérem, Tenger habjaiban született testvérem.” Így szól Rigó gyorsan, aztán nyírt egyet, S im . . . a hullám dagad, képez magas hegyet, És egy szép ló tűnik a habokból elő, Vidám mint a tavasz, gyors miként a szellő; Szegény Rigó! neki el kell maradnia. De a lány, mielőtt elhagyná végképen, Szólitja őt nevén, megköszölnija szépen, Aztán zokogva töle búcsút veszen S új lovával kéklő messzeségbe vész el, A busongó árnyék idegentül árván,

A „Tagblatt” a napokban ismét csinalankodott. Neményi Ambrusnak a Lindau-féle „Gegenwart”-ban megjelent s a legtöbb magyar lap által átvett, a világba kürtölt „német heccek” valótlanosságát kimutató s tárgyilagosan irt cikkeit indította a szeretetreméltó lapot arra, hogy egy hosszú s a 18-ik számban bevégzett cikksorozathoz a régi jajgatást alkalmi alakban, t. i. Neményi közleményének czáfolatával (???) ismét megereszze.

Persze, a mikt Neményi irt, az mind hazugság, ferdítés, vakítás. „Hogyan is irhassa meg valóhíven a „német üldöztetéseket” egy oly ember, ki most ugyan Neményi Ambrus, de Neumann Ábrahám volt s így önmagában ölte meg a németiséget.” Természetesen ez egyike a legnagyobb (!) indokoknak. Aztán lehet képzelnünk, hogy mennyire elegikus hangon kesereg a kis hamis (de bizony az újév óta megnőtt!) az annyiszor elsírt thema felett. Bizony ez az újabb Don Quichotte-i szélmalomharca legalább is egy nívóan áll azzal, mint mikor a kolozsvári egyetemi ifjuság egy része (hála a gondviselésnek, hogy csak egy csekély része!) a sajtószabadság proklamálásának nagy évfordulóját, egy meggyőződését szabadon, férfiasan, de senkit sem sértő módon nyilvánító lapnak „megégetésével”, na meg Bartha Miklós megfaklyászenelésével ünnepli meg! De ezer bocsánat, szerkesztő ur, hogy a szebeni tények regisztrálása mellett a kolozsváriakra is — majdnem önkénytelenül — egy futólagos megjegyzés csuszott ki tollam alól.

Végtelenül fájt azonban arról értesülhöm, hogy annak az egyetemi ifjuságnak egy része, melynek magatartására, higgadtsága és megfontolására kezdttől fogva, mint példányképre hivatkoztak az egész országban mindent, mely azon — ifjaknak kétszeres becst — tulajdonoktól oly fényesen tanuskodott ép a Bartha Miklós személyét ért nemtelen ortvadámas szűlte felidulási első pillanataiban is, — (mikor a leg-higgadtabb is oly könnyen tulmennek a kellő határon) — hogy, mondom, ezen ifjuságnak egy része nem helyes irányban tartja szem előtt ama régi hiruövet, melynek birtokára büszkén hivatkozhatik a kolozsvári „Ferencz József” egyetem polgársága.

De mentse e mellett nyilatkozatomat az a körülmény, hogy az „alma mater” egykori növendéke évek múltával is a legnagyobb érdekeltséggel követi mindaz iránt, a mi annak körében történik, akaratlanul ragadtatik el gondolatának kinyilatkoztatására!

Isten velünk! r. l.

Déva, 1881. márczius 21.

(A hunyadmegyei tanító-testület törekvései.)

A hunyadmegyei tanítóegylet, mint a volt hunyad-záradmegyei és szászvárosszéki tanítóegylet jogutóda, azzal a 100 frttal, mit megénk nagyleltű Mäccenása gróf KunKocsárd ur alapítványként küldött volt 1870 februárjában a volt egyetelnőkéhez, egy emberbaráti vállalatot indított meg, elhatározván, hogy munkaképelenő vált tanítók és azok özvegyei, árvái gyámoltására fordítja az alapítvány kamatait s évről-évre gondoskodik az alap gyarapításáról.

Az üdvös határozathoz híven, az egyeteln minden alkalmat megragadott czéljának megva-

Ott marad a tenger illatozó partján; Rigót pedig vízi hazafelé lába, Megy, és eltűnik a sötét éjszakába.

Dulf Péter. (Vége köv.)

A LÁMPAGYÚJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizenkilenczedik fejezet.

A beteg ápolonó.

(Folytatás.)

Legközelebbi látogatása alkalmával a legnagyobb dicsérrel említette fel Gertrud önfeláldozó tevékenységét az öreg Treumann betegsége alatt, s hogy mily nagy ügyességet fejtett ki ez alkalommal, s kérdezte, hogy miért tartják őt távol most a beteg szobától.

— Nagyon félénk, felelt Emilia, s attól tart, hogy a lár réa is el talál ragadni.

— Ezt nem hiszem, felelt az orvos, nem úgy ismered őt.

— Nem hiszi ön? kérdezte Emilia gyorsan. Ellisé —

— Hazudott, vágott szavába az orvos. Trudka nagyon szeretne bejönni, s kegyedet ápolni, s ért is hozzá annyira, mint Ellisé, ha nem jobban. Kegyednek nem sokra van szüksége, leginkább nyugalomra, s azt egy oly fecsegő, bőbeszédű asszony mellett úgy sem érheti el. Azért még ma el fogom őt küldeni oda, hol a bors terem, s kis Trudkátam felhozni ide. Az olyan csendes, nyugodt, mint egy kis egérke, s okos fej ül vállai fölött.

lősitására, úgy, hogy ez idő szerint ezer frtnál többel rendelkezik már. Minthogy azonban a segélyzés csakis a tőkejelvédelem bizonyos hányadából történik, e tekintélyesenek látszó összeg is csekély a szükségeshez képest s ezen a téren még igen sok tennivaló vár egy az egyestűltre, mint a közönség áldozatkészségére.

Szerencsére a mi közönségünk készsége senki karol fel minden kulturális intézményt, ha annak hasznos volta fölül kellőképen felvilágosítja az arra hivatottakat. Kimutatta ebbeli hazafias készségét Déva városa és vidéke f. hó 19-én is midőn a tanítóegylet dévájárai köre által rendezett zene és felolvasási estélyt tömeges látogatásával tñltetö ki. E nagymérvű pártolást a szerencsésen egybeállított műsornak is köszönhetjük s az estély műtlővei a hozzákötött vára-kozasokat valóban ki is elégték. Apathy Lászlóné uraszon művészi zongorajátéka, Olarin Elekneuraszon Lázár Árpád ur duettje (Márthából), valamint Lázár Anna k. a népdal egyvelege, Barcsay Margit kisasszony által kísérve, mind a legmelegebb tetszésnyilvánulásokban részesültek. Barcsay Margit kisasszony készségét annál hálásabban emeli ki a rendezőség, mivel a kisasszony csak az előadás napján kéretett fel s mégis a legszívesebben megígért közreműködését Hollaky Arthur ur helyett, ki a Maros magas vizén nem jöhetett át. Viroli Zakariásné urasszony Jokai Holtköltő szerelme ez gyönyörű, de kiválóképen nehéz szavaltai költeményét teljes bravúrral szavaltta el lovag Zaremha ur zongora kíséréte mellett. Szentiványi János realiskola tanár, A nők, Vörösmarty történelmi époszában czímmel mutatványt olvasott fel egy koszább tanulmányából. Felolvasó kellemes organummal, jó iralylyal rendelkezik s bár előadása jó hosszúra terjedt: kiérdemelte a közönség tulnyomó részének érdeklődését, mert biz ott voltak, kik máskepent töltötték idejüket. Sándor Damokos és Kövendi József urak duetteje, valamint a képezdei ifjak férfikar: képeztek még az élvezetes estély kiegészítő részeit. Az anyagi eredmény is kedvező, mert 150 frt. körül áll a tiszta bevétel. Ehhez feltűzésekkel járultak: Bodola Zsigmond 40 kr, Benedikti Lajos 40 kr, Névtelen 20 kr, Csabi József 1 frt 60 kr, Hannel Mihály 60 kr. N. N. ifj. Borbáth 60 kr, N. N. Lengyel Gergely 60 krt, Jsseká Gergely 60 krt, Sándor József 2 frt, Lázár Árpád 2 frt, Miklós Lajos 60 krt, N. N. Gáspár hadnagy 20 kr, Barcsai Árpád 60 kr, Németh Lajos 2 frt, Hollaki Ártlur 5 frt.

A büjti időny alatt lesz műkedvelői előadás is a realiskolai szegénytanulok javára, mert a tápintézeti költségek ez idén 200 frttal múltak felül a bevételt s a hiányt csak társadalmi uton lehet pótolni. A vereskereszt-egylet előadása is kilyatásba van helyezve s mozgalom indult meg egy állandó műkedvelő társulat létesítésére, mire ugyancsak nagy szükségünk van már társadalmi szempontból is.

A Maros és mellékfolyói visszatértek medrükbe, s igen enyhe időjárásunk van.

A czár meggyilkoltatása.

A vizsgálat ama büntények tárgyában, melyek színhelye a múlt héten Pétervár volt, befejezésre jutott, úgy, hogy a per legközelebb tárgyalás alá kerül és pedig a szenátus külön

Nem feltehető, hogy Gertrud az Emilia körüli teendőket jobban, vagy tán épen annyira jól is el tudta volna intézni, mint Ellisé, s Emilia, ki ezt tudta, gongoskodott a felől, hogy a gyakorlott házgondnoknő ne küldessék el oda, hol a bors terem; mert bár Jeremy orvos, ki igen előitéletes ember volt, ki nem állhatta őt, azért a maga nemében, kitűnő nő volt, s a háztartásnál nélkülözhetlen. S még, ha másképp lett volna is, a világért sem sértette volna meg őt Emilia annyira, hogy kimutassa neki, miszerént bármilyen részben is, feleslegessé vált náluk.

Ugyanezért, bár Emilia, Gertrud s Jeremy orvos egyaránt boldoggá lettek az által téve, hogy a lányka bé lett vezetve a beteg szobába. Ellisé soha sem tudta meg, hogy mások is értesülve vannak azon igaztalanságról, mit Gertrud ellen újabban elkövetett, azon költött okot hozva fel ellene, hogy félelemből tartja magát távol a beteg Emiliától.

Trudka vak barátinője iránt oly gondosságot, figyelmet s gyöngédséget tanúsított, minőt csak a legmelegebb szeretet sugallhat valakinek.

Ha Emilia éjjelenként felébredt nyugtalan álmából, s hűsítő italt nyújtottak neki, Ellisé mély horkolásáról felismerte, hogy nem az ő kezei adják azt oly haladéktalanul; s ha észrevette, hogy egész nap hosszant egyetlen alkalmatlan légy nem közelíthetett ágya vánkósaéhoz, hogy fejfájaldmát az órákon át kitartással alkalmazott hideg borogató megnyihitette, s hogy soha ki nem fáradó könnyű lábák mindig oly zajtalanul suhannak végig a padlón: akkor beismerte, hogy Jeremy orvos igazat mondott, midőn azt

osztályában, mely politikai büntényekben ítél. A bíróság kiküldése, valamint Mrawinthe tábornok vád alá helyezése kedvező benyomást kelt. A tábornok, mint városi technikus, 12-én Kobosew boltjának átkutatására volt kiküldve. Ugy látszik nagyon könnyen vette a dolgot, mert azt jelentette, hogy semmi gyanust sem talált. A hírek az elfogottakról nagyon ellentmondók; azt sem konstatalhatni, négy vagy öt egyént fogtak-e el. Azokból következtetve, a mik Selabowról az utolsó politikai pörben fölmerültek, úgy látszik, ő a nihilista összeesküvés főnöke. Goldenberg azt mondta róla, hogy kitűnő lángeszű fej. Azt beszélik, hogy Selabow a lipzebi kongresszuson Tsernawewski névvel szerepelt s Alexandrowskban az aknaását vezette. Más körülmények — minők az elfogatásakor tett nyilatkozatai, azt sejtetik, hogy vezéregyéniség s nem segéd volt, mint Russzakow.

Újabb jelentések szerint a legutóbbi napokban ismét számos elfogatás történt. Egy foglynál 700,000 rubelt találtak volna; a múlt éjjel a rendőrség egy nyilvános házban egy személyt fogott el, kinél egy tört, méreglabdacskot és 20,000 rubelt találtak. — A Herold jelenti, hogy két új dinamit-aknát fedeztek fel.

Néhány nap mulva Suvarov herceg Berlinbe, Voronzov herceg Londonba és Suvalov gróf Bécsbe és Rómába utaznak, hogy a czárnak sajátkezűleg irt leveleit vigyék át az illető uralkodóknak.

A külön követek, kik a czár trónralépését notifikálni fogják, e héten fognak kinevezettni; de csak a czár eltemetése után, mely márczius 27-én lesz, fognak elutazni. A czár temetésén jelen lesznek a czár, a császári család, a walesi herceg, walesi hercegné, a német trónörökös, Károly Lajos főherceg, a dán trónörökös, a bolgár fejedelem és az egyes államok külön követei.

A czár temetésénél a következő szertartás van megállapítva: A kiénekelés és beszentelés után azok, kik az elhalt czár fedelmű jelvényeit a templomba vitték, ezeket ismét átvesszik. A koporsót a nagyhercegek fogják a sirbóthoz vinni. Ott ismét beszentelik s aztán a czár tulajdonát képező ezredek tisztjei bocsátják le a sirba.

Szombaton este 8 órakor ismét ünnepélyes gyászistentisztelet volt a székesegyházban, melyen a czár és neje, a czári család tagjai és az udvar jelen voltak. Háromnegyed óráig tartott, mire csak a tábornokok, tiszték stb. maradtak díszőrségül a templomban. Fel tíz órakor az egyik szertartásmester jelentette a szolgálattevő főhadsegédnek, hogy a Sándor czár testőr-vértes ezred, mely Zarszkoje Zeloban állomásoz, az ünnepélyekre bejött, de korán reggel ismét távozik. Most az ezred a templom előtt áll s kéri, engedjék meg neki, hogy meghalt főnöke kezét még egyszer és utóljára megcsókolhassa. A főhadsegéd azt felelte, hogy meggyőződése szerint a meghalt czár hasonló körülmények közt teljesítette volna a kérést; azért jöjjenek be a katonák. Az ajtókat megnyitották s a legénység a tiszték vezetése alatt két szakaszban vonult a ravatal elé. Minden egyes katona letérdelt, megcsókolta a czár kezét, keresztet vetett s aztán leszállt. Sokan könyezve távoztak a lépcsőről.

A belügyminiszter parancsot adott ki a rendőrtisztviselők ellen való vizsgálat megindí-

igérté neki, hogy jó, üdítő gyógyszerrel fog gondoskodni számára.

Igy mult el egy-két hét, s Emilia annyira jobban lett, hogy egész nap fennülhetett, bár szobáját nem volt szabad még elhagynia. Pár hét mulva aztán azt mondta az orvos, hogy naponta pár órát töltsön a szabadban, s tegyen mozgást. — Kocsizzék ki egy-két izben és napjában, ez legjobb lesz, szólt.

— Hogy tehetném azt? mondá Emilia, Györgynek mindik annyit az elfogaltatása, tudom kifogásokat tennie.

— Nös, Gertrud fogja hajtani a lovat, ő ahoz kitűnően ért.

— Gertrud, szólt mosolyogva Emilia, úgy hiszem nagy kegyelebe állsz az orvosnak. Azt gondolja mindenre képes vagy. Hisz egész életedben soha nem hajtottál lovat, nemde?

— Talán bizony hat hét óta nem mindennap ő visz ki engem az állomáshoz? kérdezte az orvos.

— Lehetséges-e? szólt Emilia, ki nem volt hozzászokva azon gondolathoz, hogy fiatal leány merészelen megzabolázní egy lovat.

Miután azon biztosítást nyerte, hogy ez eset valóban áll, s az orvos erősen állította, hogy legkisebb veszélytől nem lehet tartani, tehát Karlit a kocsi elé fogták s Emilia s Ellisé kikocsiztak Gertruddal, mely kísérlet többször ismételtetve, valódi egészség forrásává vált Emiliára, s gyönyörölteztette, mindnyájukra nézve.

(Folyt. köv.)

tására annak kipuhatolása végett, vajjon nem lehetett volna-e a czár meggyilkolását nagyobb óvatosság által megakadályozni? A titkos dinamit-aknák szombatban való fölfedezésük által a nihilisták összeköttetéseinek fonala, melyet elvesztettek volt, ismét föl van fedezve.

A vádlottak előtt márcz. 22-én olvasták fel az ellenök emelt vádat; a törvyszék hét napi időt engedett nekik, hogy vé. dőt keressenek maguknak és védelemre előkészsítsék magukat. — A „P. Napló”-nak azt távirják, hogy téves az a hír, mintha a kiskert utcazi sajtakereskedőt elfogták volna. — A katasztrófa alkalmából megülették azonossággal még nem állapították meg. — Valótan az, hogy dinamitaknát fedeztek fel. Tényszerű adatok bizonyítják e távirat szerint, hogy a merényletet külföldön, nevezetesen a Svájcba és Párisban tervezték. — Timasew tábornok mint rendkívüli követ meg Stockholmba és Kopenhágába. — Woroneczow herceg Párisban is notifikálni fogja a czár trónralépését. — Az idézett ügynökség jelenti továbbá, hogy a porta notifikálta a nagyköveteknek választát.

MAGYAROK NEW-YORKBAN

Schitzer Brós osztrák-magyar újság czim alatt New Yorkban heti lapot indított meg, melyet egyfelől a kétfélt sas, másfelől az Egyesült Államok czimere ékesít. Az új lap érdekes világot vet az Ausztria-Magyarországból kivándorolt magyarokra s a többek között megtanuljuk belőle, hogy egy magára New-Yorkban oly nagy számmal vannak a magyarok, hogy csak az általuk alakított testületék száma nézve versenyeznek akármelyik magyarországi nagyobb várossal. Összesen 9 (kilencz) külön magyar egyesület van New-Yorkban, még pedig név szerint:

A „Petőfi segélyegylet” Broome utca 242 szám, elnöke Kantovitz Jakab, alelnöke Müller, titkára Weisz M.

Magyar kongregacio, Essex utca 26, elnöke Porges Gyula, alelnöke Freiberg S. titkár Goldstein H.

„Magyar Egyet” „Ahatvath Zion” névvel; elnöke Grünwald Izidor, alelnöke Schwarz H. titkára Porges Gyula.

Magyar kongregacio „Oheo Zedek” név alatt, East 6. sz. utca 243. szám; elnöke Popper D. alelnöke Heitlinger A. titkára Rottenberg M.

Árpád-páholy K. 153. ház Steuben-ház, üsszétl minden hónap második és negyedik estétörtökn. Elnöke Grant Ignác, alelnöke Sansie.

Magyar társalgó és önségelyező egyet. 46. és 48. szám East-Hauston utca. Elnöke Malocsay Ferencz, jegyzője Kmetz Adolf.

Magyar nő egyet Hű testvérek czim-mel. Összegetl minden hó első vasárnapján Unions sgare 8-ik szám. Elnöke Grant Ignác, alelnöke Fiesher J.-né asszony, titkára Rottengberg N.

Első magyar beteg- és segélyező egyet, összegetl minden hó első vasárnapján. Florencz-building 2. utca 1. avanne. Elnöke Kleimann Emanuel, alelnöke Kleinberger V., titkára Berg L.

Deák Ferencz-páholy. Florencz-building II. avenue II. utcaszeglote 465. sz. Összegetl minden kedden. Elnöke Porges Gyula, alelnöke Grant Ignác, titkára Rosenfeld Lajos.

Ennyi magyar egyet virágzik New-Yorkban. Ideirtuk egész személyzetitket, hogy ha ne talán köztük ismerőse találna valaki a hazában, tudja hova forduljon.

Ezenkívül még az osztrákoknak „Ausztria” czim-mel dalegyületük, külön lövészegylettük van. Béke egylettük, copernicus páholyok és „Egyesült Testvérek” czimű külön társulatuk.

Egész külön városocska a messze tengeren tul.

Megemlítjük még, hogy a távoli német collega meglehetősen kemény szemrehányásokat tesz a magyar kivándorlóknak. Azt állítja, hogy a Duna és Tisza partjain olyféle vélemény uralkodik, mintha munka nélkül meg lehetne élni az amerikai államokban. A kik kijönnek, csak terhére vannak többi társaiknak és herci annak a mélkasnak, a hol szorgalommal és kitartással ugyan sokra mehetni, de a semmittevők menthetetlenül elpusztulnak.

Inti az otthonvalókat, hogy ugnyezett tudós kereskedők, könyvvivők, tanítók, újságírók, nevelők stb. csak maradjanak otthon, hanem a kinek erős két keze van a munkához, szívesen látják a tizenhárom csillag hazájában.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Az akadémiából.

Az 1-ső osztály tegnapi gyűlésén, mint első előadó Simonyi Zsigmond szólt az analógia hatásáról főkép a szóképzésben. Az analógia, a hasonlóság, általában a legfőbb tényező a nyelvek életében, melyet először a híres Osthoff méltatott teljesen. Simonyi ezen és más értekezéseiben a fődum az, hogy ő azokat az eredményeket

melyeket az általános és összehasonlító nyelvtudomány az európai nyelvekre nézve kifejtett, a mi nyelvünkre is alkalmazza s nem tagadható, hogy e téren, mint első működik és kutatási elég szép eredményeket mutatnak fel. Ezáltal a nyelv életét, a nehezen érthető képéseket egyszerű módon magyarázza meg s bizonyára a nyelv fejlődésére nézve is világot vet. Minden anomália, minden rendhagyás csak látszólagos és másnemű rendre, másnemű analógiára vezethető vissza. Ugy van ez minden nyelvben, úgy van nálunk is; a földolgozók csak az, hogy más nyelvek segítségével a magyar sajátosságokat tudjuk kimagyarázni. — Belső és külső analógiákra osztja az előadó a tünetnyelveket. Előadásában a nyelvtan főirásai szerint csoportosítja, szel az analógiáknak a hangalakja, a jelentése, a ragozása, a mondatnagra és végre a szóképzésre való hatásairól. Az utóbbiból részletesebben tárgyalja a mivellett — azt képző fejlődését. Befelezésül az elvonásokról szól, minők csuszka, csuszka, szorgos, szorong-idő s menthetőknek tűnteti a nyelvújításnak is azon elvonásait, melyek eleven értékű szóképzők elhagyásában állanak.

Simonyi után Joannovics György foglalta el a széket. Egyik kezében hatalmas kézirát, melynek csak első felét akarja felolvasni, másikában Ballagi Mór akadémiai értekezésének nyomtatott ívét, melyekből néha néha idéz. Értetlik meg egymást, és felolvasásának czíme és czéja Ballagi utóbbi felszólamlásának minden egyes tételét mozgatófóli. Érdekesse tette előadását a főnök, de mégis csipős hang, melylyel Ballagi nézetét ezafelé. Ballagi az előadó szerint a vészharangot kongatta, oly vádakat emelt az orthologusok ellen, melyek nincsenek indokoltak. Elmésen és az orthologusok nagy öröme kifojtó, hogy évtizedek kkel ezelőtt, még akkor s, midőn a Nyelvőrt alapították, midőn az akadémia Ponori Thewrewk Emil és Imre Sándor utólvét, melyek a hibás szólamódokat boncolgatták, megjutalmazta, illetőleg kiadta, még nem szólalt fel az orthológia ellen senki oly vesesen, mint Ballagi. Maga a nagy szótár is több oly szót, mint hibásakat elvet, melyek ellen az Antiharbarusnak most kell harcolnia. A nyelvőrzékre sok esetben nem hivatkozhatunk; mindig nyelvtani nógatásra van annak szüksége s még az egyes klasszikusoknál használt rossz szók is mellőzendők.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 23.

— **A hivatalos lapból.** A kolozsvári kereskedői kóroda és segélyző egylet alapszabályai, m. kir. helygymnázium által, folyó évi 11,225. szám alatt, a bemutatási záranékkal ellátattak.

— **Ó császári és Apostoli királyi Felsége,** az árász által károsult Körös Tarcza községek, kétezer forintnyi segélyszeged méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben engedélyezni.

A m. kir. pénzügyminiszter, a nagy-ági kir. és társ-bányamagazgatóságokhoz a II.ik bányatiszti állomásra Sindelka Ernő ottani bányatisztet és a III-ik bányatiszti állomásra: Zarándi Károlyt a kapnikbányai bányatisztet nevezte ki.

Helyi hírek.

— **Lapunk előfizetőit tisztelettel kérjük,** hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.

— **Az „Ellenzek”** azt véli, hogy szakadatlan becsületsértésekkel s a legvakmerőbb hazugságokkal, — melyeknek akkor is szabad tért nyit hasábjain, ha egy iskolás gyermektől származnak, — valamiként eltehető láb alól a „Kelet”-et, melyről érzi, hogy fennállása az „Ellenzek” életéből került. Tegnap ismét olyan fogásához folyamodik, melytől undorral fordul el a tisztességerzett. Odáig süllyed, hogy a nyilvánosság előtt tárgyalja, miből fenn családját lapunk szerkesztője; miként és miért jutalmaztatik munkája; azon mérész hazugsággal áll elő, hogy biztos (!) értesülése szerint a „Kelet”-nek csak 180 vidéki előfizetője van, s az „Ellenzek” szerkesztőségére birak vakmerőséggel arról szólni, mennyiben birhat erkölcsi súlylyal, a mit lapunk ír. Ily utcai krakollerségre tisztességszerű embernek a megvetésnél nincs egyéb válasza.

— **A márczius 15-iki ünnepélyt** rendező bizottságot márczius 24-én d. u. 5 órakor szál-láson tartandó gyűlésre tisztelettel összehívom. Tárgy leendő számadások tisztázása. Deák Albert elnök.

— **Az erdélyi muzeumegylet** e hó 24-én d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a városban. A kimutatásból, mely a múlt évi bevétel és kiadásokról szól, közöljük a következő adatokat. Az egylet alapítója az 1880. év végén tett összesen 209,798 forintot, melyhez ugyanezen évben 800 ftnyi gyarapodás járult. A természethistóriai alap kamatai 862 ft, a Haynald-alap kamatai 448 ft és Berde Móza alap kamatai 168 ftot tettek. Kiadása volt az

egyletnek 17,078 ft, mely összeg a bevételből 608 fttal kevesebb. — 1881-re 18,936 forint bevétel van előirányozva körülbelül ugyanennyinek mutató kiadása szemben. Az egyesület működéséről a közgyűlés megtartása után fogunk tudósítást hozni.

— **A kolozsvári „Hilaria”** dalegyet 1881. évi április 2-án, a „Pannonia” szálloda díszesen átalakítandó nagy termében tartja meg ez évi I-es rendezés aztán az egybekötött dalegyetét.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük ez uton is a „kolozsvári zene-conservatorium” partoló tagjait, hogy a folyó hó 25-én (pénteken) megtartandó nagy zene-kari hangversenyre szabad jegyeik pénztárnok Bíró János gyógyszerész urnál letéve vannak s kérjük, hogy ezeket f. hó 24-ike (csütörtök) déli 12 óráig annál is inkább átveenni méltóztatassanak, mert e határidőn túl a megmaradt jegyek áruba bocsátatván, igények esetleg kielégíthetők nem lennének. Kolozsvárt, 1881. mártius 22-én A rendező bizottság.

— **Rendőri hírek.** Egy tisztességesen öltözött úri ember — nevét elhallgatjuk — tegnap este annyit ivott a jó monostori márcziusi sörből, hogy elfelejtkezvén magáról, K.-Monostoruzsán végig botorkálva, csupa élvezetből, több házán az ablakokat beverte és ékeken lármával vonta magára a járókelők figyelmét; míg egy rendőrszolgálat kapitányi hivatal elé kísérté, honnan aztán haza kísértetett. — Borsókás hus. Indali Péter tanítóképzési tanár szolgálója ma délelőtt egy nagy darab sertéshúst azon feljelentéssel vitt a kapitányi hivatalhoz, hogy azt ő ma reggel a piacon vásárolta. A hus oly nagy mértékben borsókás volt, hogy azt bárki szabad szemmel észrevehetné, csak az nem, kinek kötelessége lett volna észrevenni.

— **A földmívelési,** ipar- és kereskedelmi miniszterium által Budapesten f. é. május 6, 7, 8, 9-ik napjain tartandó díjazással összekötött tennyezmárvás-árára a bejelentési határidő április 10-én letelik. Midőn a t. állattenyésztőket e körülmenyre figyelmeztetjük, egyúttal a kiadott hirdetményekre hivatkozva emlékeztetjük, hogy a szükséges bejelentési ívek Budapestről a vásáradó bizottságtól a közelben kérhetők. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, márczius 21-én 1881.

Hazai hírek.

— **A nagy-enyedi postamaster** rejtélyes halálára nézve a „Siebenbürger Tagblattban” olvassuk a következőket: A nagy-enyedi rendőrség nyilatkozata szerint a megejtett orvos endőri boncolás öngyilkosságot állapított meg. Az öngyilkosság indokait felderíteni a törvényhatóság feladata lesz. A folyó hó 9-én megejtett postapénztári vizsgálat 1899 ft 15 kr. postadíj hiányt és egy 700 ft 60 krral terhelt pénzes levél elcsikkasztását fedezte fel. A 700 ft a helyi adóhivatalhoz volt ezimezve Maros-Ujvárról. Rablásnak nyoma a legszigorúbb vizsgálat dacára sem volt megállapítható. Nagler egy levelet hagyott hátra, mely következőleg hangzik: Midőn én a kocsi és a postakiadót felköltve a vasúthoz elindítottam, három áleázott fegyveres rabló hátulról orozva megátadott, (a hivatalos helyiség az udvarra nyílik és két oldalról könnyen hozzáférhető), kik kényszerítettek, hogy a pénztárt felnyissam és azután meggyilkoltak. Ez élttem utolsó pillanata. Isten hozzád szeretett családom. Nem irhatok és nem szabad többet írnom. Valószínűleg e levél vezetett tévútra azon tudósítót, ki rabgyilkosságról tudósítá becses lapját. A posta-pénztár ugyan nyitva volt, de a benne levő értékes levelesek stb. a legnagyobb rendben találtak. A postamaster asztal-főlkjában 689 ft készpénz, a kiadó asztalában több pénzes levél 1050 fttal és 500 fttal érintetlenül találtak. Az asztalokkal elhalmozott irodahelyiségekben küldésnek semmi nyoma sem látszott. És ennél fogva rablást, főleg a csendőrlaktanya szövetségében feltenni sem lehet.

— **A kun szt.-mártoni lázadásról.** Szentesről a következő, a tulajdonképi helyezetet feltüntető táviratot vette az „Ellenőr”: Kun-Szt.-Márton város képviselőtestülete elhatározta, hogy vízvédelmi gátjait közmunkaerővel építteti ki. Az e vidékre kiküldött kormánybiztos, Horváth Gyula orsz. képviselő tekintettel a fenyegető veszélyre elrendelte, hogy a töltések javítása haladéknélkül megkezdessék, még pedig közmunkaerővel. Erre a polgármester jelentette, hogy a munkacsoport kiállítását megtagadták, miért is annak végrehajtását feltűggesztette. A kormány. biztos tehát e hó 17-én este Kun Szt.-Mártonba érkezett, s a legnagyobb csendben levő városban arról értesült, hogy aznap délelőtt mintegy 800 vagyontalan ember a városházán erőszakkal a szobákba hatolt, s a főjegyzőt kényszerítette, hogy a jegyzőkönyvet és azok névsorát olvassa föl, kik a gátnak közmunkaerővel való kiépítésére szavaztak. A tömeg a polgármestert és a főkapitányt agyonveréssel fenyegette, egy városi hadnagyot az utcára kivonszolt s főlőlt rá vert, 8 órakor végre 40 emberrel a kompon megérkezett egy főhadnagy, ki a legénységgel együtt minden tiltatás nélkül elszállásoltattak.

Másnap a kormánybiztos a városháza előtt ismét összegyűlt tömeg közé ment, intette, hogy maradjon nyugton, ha baj van, segíteni fog, aztán maga elé rendelt 20 izgatót, kiknek panaszaikat kihallgatta s sikerült tapintatos eljárásának a békességet helyreállítani. A kormánybiztos legott tanácsülést tartott s ideiglenesen átvette az ügy vezetését. A tömeg még egy ideig követelte a polgármester letételét, déli tájban azonban oszlani kezdett, s midőn 2 órakor Sipos Orbán aispán, majd később 100 katona is megérkezett, a rend egészen helyreállott. Az izgatók ellen megindították a vizsgálatot.

— **A „Kossuth szabadcsapat”** zászlója. Pulszky Ferencz ma a muzeumnak ajándékozta azt a zászlót, mely Kossuth szabadlovasscsapatának zászlója volt, a mely alatt e csapat a szabadságharc alatt küzdött s mely zászló a világi fegyverletétel után eltűnt. E rendkívül becses zászlónak Kossuth Lajosné volt zászlóanyja. Pulszky az ereklyét egy Olaszországban élő emigránstól vette meg.

Vegyes hírek.

— **A forradalmi lakomák Párisban.** Márcz. 18-án, mint a kömmün 10-ik évfordulóján, Párisban huszonnyolcz forradalmi lakoma tartott. Több lakomán Ruszakov merénylő proklamátortól tiszteletbeli elnöknek s minden lakomán dícsőítő beszédek tartottak a császár gyilkosaira. A kömmün lapjai nyíltan ünneplik a forradalmat és a királygyilkosságot. Genfben a nibilisták, a mint a császár meggyilkolását megtudták, határtalan örömben megölték egymást és tánczoltak az utca-kövezeten. Bizonyos, hogy a kommunisták a francia nép igen csekély töredékét képezik, de nem voltak e kisebbségben tíz év előtt is, midőn a kömmün életbeléptették? Az amnesia által Franciaország nem tett szolgálatot a szabadság ügyének, s midőn kitűnik, hogy a pétervári merénylet Párisban és Genfben tervezetett: bizonyos, hogy az összeesküvők forradalma kihívja a reakciót.

— **A londoni merényletről** szállongó hírek közül a következőket tüntetik elő az angol lapok úgy, mint a melyek való tényeken alapulnak: A robbantásra szánt ladában 15 font lőpor volt; a kanócnak már háromnegyedrészre le volt égve, midőn egy rendőri észrevette s a robbanást megakadályozta; e kanóc közvetlenül ama papírburok alatt volt, mely a lőport körülfogta. A merénylet szóba került a City községi tanácsában is s a lord mayor kijelenté, hogy a Mansion-House nem sokat szenvedett volna a robbanás által, de az egyiptomi teremben kétségkívül nagy pusztítást okozott volna. Ő maga nem forgott veszedelemben, mert akkor távol volt az építől. A tanács a merénylet feltedezőjének 100 font jutalmat ad.

— **Kitűntő szer** a patkányok és egerek ellen. Egy chicagói tudományos társaság a múlt évben 20 dollar jutalmat tűzött ki azon kérdésre: hogy melyik a biztosabb szer a patkányok és egerek kiirtására? Dr. Burnett philadelphiai tudós e pályakérdést a következő lakonikus válaszzal fejté meg: „Szaporítani kell a macskák számát!” — S e válaszával a kitűzött jutalmat megnyerte.

A „KELET” magántáviratai.

Bécs, márcz. 22. A Pol. Cor. konstantinápolyi értesülése szerint az új császár Törökország szultánjához a következő táviratot küldötte:

„Azon érzelmek, a melyeket fűléged trónralépése alkalmából kifejeztél, melyen szívemhez szólnak. Kérem fogadjá érte köszönetemet.” Egyidejűleg a külügyminiszterium titkára Giers a czár nevében a görög patriarchához a drinápolyi és saloniki metropolitához, bulgáriai és exarchájához táviratokat küldött, a melyekben köszönetet fejezte ki a II. Sándor halála alkalmával megtartott gyász istentiszteletekért.

Konstantinápoly, márcz. 22. A múlt héten mind a két anfi hassunista püspök, a kik az örménykatholikusok között vizsalyt keltek, letételt. Néhány pap ugyana chizmát fenn akarta tartani, és új püspöki választani, de a porta szent Leo Chisostome templomát csendőrökkel véttette körül. Ennek következtében a többi papok is kijelentették hódolatukat az apostoli unciának, s ezzel, úgy látszik, a chizma végét ért.

Szeged, márcz. 22. A város közgyűlése ma ratifikálta a lóvonatu vasut iránt a vállalkozóval kötött szerződést. Ezzel a vállalat létesítése most már biztosítva van.

A Tisza két napi csekély apadás után ma reggel óta ismét áradásnak indult. Az áradás mérsékel, 12 óra alatt 3 centiméter. Aggodalomra nincs ok. A külső és belső töltések erősítése munkában van. A petresi szakasz is megbír még egy méter vízmagasságot. Vizálás este 6.32 méter.

Budapest, márczius 23-án. A főrendiház mai ülésében bemutattak a bizottsági jelentést a következő törvényjavaslatokról: a közvetlenül lerovandó illetékekről, a bélyeg és illetékekre vonatkozó törvények és szabályok némely határozatainak módosításáról, a Budapest fővárosi

rendőrségről és a budapesti tud. egyetem orvoskari intézete folytatolagos kiépítéséről, ezek érdemleges tárgyalás végett a szombati ülés napi rendjére tűzték ki.

Magy. táv. ir.

KÖZGAZDASÁG.

Visszaemlékezés

az 1852. decz. napjaiban Kolozsvárt tartott gyümölcs kiállításra.

Pár héttel ezelőtt közöttünk néhány sarkalatosabb mozzanatot mult évi gyüm. működésünkről, illetőleg az ősszel rendezett tárlatról, azon alma-körte fajok névsorával kapcsolatosan, melyek, mint már kipróbált nevezetességek, emlékedtek annyi száz társaik föl.

Ez alkalommal egy csaknem 20 évvel ezelőtti tárlat képét óhajtuk bemutatni gyümölcséssel foglalkozó társainknak, mint valóban érdekes óságot, remélve, hogy ez által az azon résztvevő s még élő Nestorainknak is úgy szólna „jó napot” csinálunk.

Hogy ezt tudom, köszönetem Gothárd József urnak, kinél, mint szintén veterán jeles gyümölcsész és szőlősnél megőriztetett egy példánya azon 8 levélre terjedő kis füzetkének, melyet akkoriban — örökre büszségnünkéntlebegő — boldog emléktől Nagy Ferenczünk dolgozott ki, mint a kiállítás rendezője.

A mint a kiállításról szóló értesítő elején áll: 150 példányban küldettek szét a „főlszólítások”, melyeket csupán két vidéki méltatott feleletre, a többi kiállító Kolozsvárból telt ki. Összesen 31-en tömörültek a lelkes uttörők, kik közül még csupán id. Bodor Pál és id. Hutter Sámuel — most is lelkes bajnokai az ügynek — élnek.

Mindössze 325-féle alma, s 70-féle körte

diszelgett az akkori Casino társulat egyik egnagyobb termében, kiválócsunál és izlettességgel a naponekelt mind nagyobb számmal megjelenő látogatóknak lelki gyönyörűségre.

Legtöbb-félt állítottak ki: Dobai György-né 36 féle almát, 13 körtét; Mike Sándor 29 féle almát, 20 féle körtét; Schütz József 28 almát, 5 körtét; Daróczi-féle kertből Vadadi László 22 féle almát, id. Bodor Pál (jelenlegi szakosztályi elnök) 13 féle almát, 4 féle körtét; Kronstädter József 20 almát, 1 körtét; Nagy Ferencz 8 almát, 4 körtét; s így tovább Gr. Lázár Miklós, Herpeai Gergely, ref. pap; Tornyosi tanár, Zeyk Károly, id. Bányai György sath. sath.

Hogy mennyire szakember volt — e téren is — üdvözölt Nagy Ferenczünk, mutatja az a classifikáció is, mely szerint a gyümölcsök a teremben elhelyezve voltak; — külön csoportban t. i.

1. Rambourtlék, 2 rózsá almák, 3 Calvillog vagy szegesek.
4. Fejedelmiek vagy Reinettek (ezek közt a) egy szintek, b) aranykák, c) pirókók) 5. Csucosok, 6. esikosak és 7. laposak.
A körték pedig érésük ideje szerint rendeztek el.

A gyümölcsök névszerint is felsorolják az „értesítőben” s a mint innen látható, de maga a rendező is megjegyzi, hogy halmokban tüntek ki, a 2-od, 3-ad rendűek, dacára annak, hogy már akkor, félszázad óta egymást fölvaltölalag munkálkodó, szakismerettel bíró, a hon vidékeiről s Európá legjobb hírt helyeiről hoztattak a legjelesebb fajjal alma-körtegalyaktak; nemesebb fajok pedig csak szerény és egyszerű mennyiségben diszlettek. *)

Mellőzve a 2-od, 3-ad rendűeket, fölemlitünk néhány olyat, melyek 30 év után is kitűnőknek maradtak.

Ott volt: a Schönbrunni Rte. Batul, Ponyik, Casseli, téli arany Pármén, Drap d'or Canadai. Bauman, stettini piros — Török Bálint téli piros Calville, Dánzigi szeges, a gyógyik, nemes sóvári, kék alma, Szeben és fekete tányér, Szász-pap s még egy pár.

A körték közül: Brüsseli pergamen néven: a téli Esperes, Manna Colmar, D'argenson, bolvoileri, tavaszi jó Lujza.

Sajnálkozással adott kifejezést a rendező a fölötti fájdalomnak, hogy még Kolozsvárt is mekkora az indolentia, mennyien nem jelentek meg gyümölcsökkel.

A kiállításhoz egy magyarázó vezérkönyv is volt készítve, mely a kiállítás alatt nyitva lévén, kiki megtalálhatta, hogy, ez is a jeles faj, hol és kinél teljes bizonyossággal megszerezhető. Mely dolgot ma is annyira fontosnak tartunk, hogy gyümölcstermelésünknek, ha az ok-szerű akar lenni, a miben most már kétkednünk nem szabad, egész jövődűjétől föltelezzük, melynek tekintetből olykor-olykor utaa igazító szerény tanácsokkal is bátrak leszünk szolgálai.

De térjünk vissza s mondjunk el még egyet s más, mert a mult a jelen tükre.

*) Mely tapasztalást igazolta az, hogy szinte minden küldő részlettette a kiállítást: Szeben tányér, Svét masanczi kékalma, ponyik, sóvári, nagy angol Rte, és masanczi fajai; a legjelesebb s ritkább fajok pedig csakis néhány szakértő természetű köreiből gyűlték össze.

Mint már jeleztük, a főrendező (fájdalom, hogy az egészben más gyümölcsész nevével s illetőleg munkájával nem találkozunk) páratlan buzgalma országárszánk különböző vidékein, különböző nevek alatt termelt ugyanazon gyümölcs rektifikálásába is beboacsátkozott. Például az Enyed vidéken a narancs alma, Görényvidéken Sáromberki alma, Deésvidéken bécsi alma neveknek figuráló almákban a századok óta meghonosult jeles hazai almánk a Batul ismertetett meg. Rosenpepin név alatt pedig marosszéki párisi almánk játszott. — S így a jó ég tudja hány, melyek nagy részben a Dietrich pomologiai rendszere szerint nevezettek meg és osztályoztattak nagyon érdeklődő publicum hasznára és lelki élvezetére.

Az értesítő vége felé néhány kolozsvári jeles pomologus nevét említi fel, Nagy F. ismertetvén rövid életrajzban, legelső sorban Cseh János uttörő Házsongárd felsőorszén állott nagy kiterjedésű ültetvényével és kitűnő faiskolájával, kinek az akkori európai hírt gyümölcstenyésztőkkel egybekötöttései lévén, 300 jelesnél jelesebb fajjal gyümölcsesmetéit szórta szét, főképp Kolozsvár kert és szőlőhegyek tulajdonosai birtokaiba, hol mai nap is büszkén mutogatnak egyes mult század végén plántált Csehiánum almakörtefát. Fájdalom, halála utáni gyűjteményéről szóló katalogusna elpusztult, kerte pedig több darabokra szabdalattott.

Szentgyörgyi Lajos.

(Vége köv.)

A magyar-francia biztosító részvény társaság Budapesten, melynek 20 millió frankban vagy 8 millió arany forintban megalapított alapítójára a részvényesek által 10 millió frank vagyis 4 millió arany forint készpénzben befizetett és részint a főváros első rangú pénzügyminiszter részint magyar állampapírokkal elhelyeztetett, biztosít: 1. tűzvéz és robbanás által okozott károk ellen épületekre és ingó tárgyra; 2. jégkár ellen minden mezőgazdasági terményekre; 3. szállítmányi károk ellen szárazon vagy vizen utazó javakra, és 4. az ember életére minden ismert módozat szerint. Biztosítási ajánlatokat elfogad és felvilágosításokkal szívesen szolgál a kolozsvári vezérigynökség. Iroda: belmagyarutca Biási ház.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzsdén

1881. márcz. 19.

Magyar aranyjárdék	112.50
Magyar vasúti kölcsön	127. 3/4
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	84.80
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	101.50
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	87. 3/4
Magyar földterhermentesítési kötvény	96. 1/4
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	95. 3/4
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	95. 3/4
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	93. 1/2
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	94. 1/4
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	94. 1/2
Magyar nyeregy-sorsjegy-kölcsön	114. 3/4
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	107.80
Osztrák járadék papírban	73.40
Osztrák járadék exstiben	75. —
Osztrák járadék aranyban	92.50
1860-ki osztrák államsorsjegyek	132. —
Osztrák-magyar bankrészvény	810. —
Magyar hitelbank-részvény	264. 3/4
Osztrák hitelintézet-részvény	288. 3/4
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	553. —
20 frankos arany	930. 1/2
gmet birodalmi márká	57.25
Londonu) havi váltókért)	11707

UJ NÉPSZINMŰ IIT ELŐSZÖR.

Pálmay Ilka jutalomjátéka.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet. XX. szünet.

Kolozsvárt, csütörtök, 1881. márcz. 24-én.

A BABOS KÖTÉNY.

Eredeti népszinmű 3 felvonásban. Írta: Monostory K. Károly. (Rendező: Mátyás B.)

Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTÉR. *)

Amerikai fogorvos és fogművész,

Perl József

American Dentist Dr. of Dental Surgery.

Amerikában kiképzett plombeur Beszterczéről Kolozsvára visszajött
Rendel Főttér 26. sz. 3—3

*) E rovat alatt mejlendő ezikkéért semmi felelősséget nem vállalunk.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék alulirt kiküldött bírāja által köz-
hírré tétetik, miszerint a gróf Bánffy Miklós és birtokos társai által,
a nyárszói volt urbéres lakosok ellen folytatott legelső elkülönítési ügy-
ben, az előmunkálatok megkezdésére határidőül 1881. évi április
hó 11-ike d. e. 9 órája tűzetik ki; mikorra az összes érdekelt
nyárszói községében — a község házához — megidéztetnek.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint urbéri bíróság kiküldött
bírájától 1881. évi február hó 16-án.

Horváth Kálmán,
kir. törv. bíró.

(171) 1—3

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. 2151—1881.

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye Nagy-Illonda községében engedélyezett
anya-gyógyszertár személyes üzlet jogának megszerzése végett ezennel
pályázat nyitattik, s felhivatnak mindazok, kik ezen jogot megsze-
rezni kívánják, hogy az 1876. XIV. t. cz. értelmében kellőleg felsze-
relt folyamódványait folyó év április hó 1-éig alólirhoz adják be.

Deesen, 1881. márczius hó 10-én.

Szarvadi Pál,
kir. tanácsos, alispán.

(170) 1—1

Szám 1778—1881.

urb.

Hirdetmény.

Tőhat helysége határának tagosítása végett Vincenti Nándor
és társai által beadott kérés folytán a helyszíne tárgyalási hatá-
ridőül 1881. évi május hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája tűzettek
ki, hova az érdekelték a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt leendő
megjelenésre oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a meg nem
jelenők birtoka a tagosítást kéri birtokához fog számíttatni.

Gyulafehérvárt a kir. törvényszék, mint urbéri bíróságnak 1881.
évi márczius hó 14-én tartott üléséből.

Az kir. törvényszék elnöke:
Joksmán Nándor.
Klestinszky,
t. jegyző.

(167) 3—3

Sz. 2164—1881.

H I R D E T M É N Y.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint urbéri bíróság alulirt ki-
küldött bírāja által közhírré tétetik, miszerint a Kolozs megyébe ke-
belezett Damos község határára levő közlegelő elkülönítése céljából
szükséges előmunkálatok megkezdése végett határidőül 1881. évi á-
pril hó 12-én d. e. 9 órája tűzetik ki, mikorra az összes érdekelt
Damos községében — a falu házához — az 1880. évi augusztus 23-án
2364. sz. a. kibocsátott ig. ministeri utasítás 44. §. értelmében meg-
idéztetnek.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint urbéri bíróság kiküldött
bírájától 1881. évi márczius hó 19-án.

Horváth Kálmán,
k. törv. kik. bíró.

(166) 3—3

ÉT-TEREM

kerti mulató helyiséggel együtt
a piacon

K I A D Ó.

Értekezhetni alólírott kiadó tulajdonossal.

(172) 1—3

HELFFY ADOLF.

Frankfurti

Lóvásár-sorsjáték.

Huzás 1881. márczius hó 30-án.

Ezen általában kedvelt sorsjátéknál újlag 10 elegáns Equi-
page 4 és 2 lóval befogva, finom hámozattal, továbbá 60 darab
legszebb lovagló és kocsis ló és még számos százakat érő más
nyeremények jönnek sorsolás alá. (130) 19—23

Fennebbi huzáshoz küld alólírott sorsjegyeket és pedig:

1 eredeti sorsjegyet 2 ftrért o. é.

16 " " 30 " o. é.

az összeg beiktatása mellett. Hogy minden kívánnak eleget tehessek,
a megrendeléseket kérem gyorsan eszközölni.

Minden résztvevő a huzási lajstromot ingyen, bérmentve kapja.
Nagyobb nyeremények rögtön távirati úton jelentetnek.

D. F. Seipp, Majnai Frankfurtban.

Sérvésben szenvedőknek

Ajánlom az én újabban javított ruganyos
sérvkötőimet, a melyek egy a legmegerősebb
munkánál, mint éjjel az ágyban fekvéskor teljesen
előnyösen alkalmasságát a legesélyesebb fájdalomokat
nélkül, és a folytonos használat után több esetben
a fájdalom meggyógyítása is elérhető. Egyszerű
darabja 4 és fél ftr, 5 ftr. Kettős darabja 7 és fél
ftr, 9 ftr. Megrendeléseknél közlendő, hogy a
sérv jobb vagy baloldali, gyszintű annak és a csipőnek nagysága is. Meg-
küldetik gyorsan utánvétellel. Ezen kívül nagy raktárom van mindenrendű acélru-
ganyos sérvkötőkből különböző szerkezettel. **Felkötők tricót szarvasbőr és**
gummból, mely utóbbi mindkét, különösen heresérveknél, hol a sérvkötők alkal-
mazása tilva van, ajánlható. Kaphatók továbbá **méhelőesési-kötők, lábakra**
gőrosók elleni harisnyák, csőré, myhfecskendők, nahólyag, külön-
legességek, gummi lepedők, jégheleagok, altesti kötők vizelettar-
tók, hügy- és pöszsapok, melegző eszközök, méhgyűrűk, valamint
minden sebészeti **gummi és más műszerek** a betegápoláshoz tartozók a legna-
gyobb választékban és solid árákon.
(449) 4—25 **I. G. Ziegler.** Wien, Graben (Trattnerhof.)

6 huzás. Ingatlanokban 6 huzás.
biztosított

3% Záloglevél-sorsjegy
á 100 forint,

a cs. kir. szab. osztr. földhitelintézetétől
évi 6 huzással, mindenkör

Főnyeremény 50,000 forint.

A legkétségtelenebb biztonságú nyereményi kiliást nyújtja, mi-
után minden 100 ftr névleges értékű kisorsolt záloglevéllel még egy
jutalék-élvezeti szelvény is jár, a mely a kisorsolási minden huzásban
részt vesz és értéke már ma 30—35 ftrra szabatik.

Ezen legelőnyösebb záloglevél-sorsjegyek, melyek eléggé nem
ajánlhatók, egyttal egyike a legelőnyösebb sorsjegyeknek Osztrák-Ma-
gyarországban, mert egyetlen sorsjegy, mely agio-rafizetés nélkül kap-
ható és mindemellett biztonsággal számíthatni ezen rendkívül értékes
papírnak értékmelkedésére.

Pontosan kiszámítva ezen sorsjegy

9 %-os kamatot hajt

miután az évi 6 igérvény értéke, darabját csak 1 ftrtal számítva, 6
ftr, a kamat 3 ftr, tehát 9 ftr járulékal áll elő.

Mi ezen sorsjegyeket pontosan, a hivatalos napi árfolyam sze-
rint (most 100 ftr) adjuk, bérmentve járulékal és költség nélkül, havi
részlet fizetésre is.

10 részletre á 10 ftr =
egy utolsó részlet per

100 ftr,

5 ftr,

105 ftrért.

10 ftrnyi részfizetéseknél a vevők kívánatára évi 4 1/2 %-ért a
sorsjegyeket letétbe tartom.

Igérvények a közelebbi huzáshoz 1881. évi ápril 15-én 1 ftr és bélyeg.

NYITRAI ÉS TÁRSA

Budapest, Dorotya-utca 6. sz.

A jutalék-kölcsöntörlesztések községek,
testületek, nevelőintézetek, nyilvános fel-
ügyelet alatt álló intézetek gyűlömölösöz-
alaptólkül, továbbá letétpénzüll és ka-
tonatisztai házassági óvadékal használha-
batók. (Alapszab. 86. §.)

Erdélyi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság.

Marosvásárhelytt.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank rész-
vénytársaság részvényesei a folyó év és hó 29-én d. e.
10 órakor Marosvásárhelytt a bank helyiségében tartandó

tizenegyedik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívataknak.

EZEN KÖZGYŰLÉS TÁRGYSOROZATA:

- 1) Igazgatósági jelentés a bank 1880-ik évi működéséről.
- 2) A zárszámadásnak a felügyelő bizottság jelentésével együtt előterjesztése.
- 3) A tiszta nyereség fölötti intézkedés, az osztalék megállapítása, valamint az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a múlt évi számadások terhe alól felmentése.
- 4) 3 igazgatósági és 1 felügyelő bizottsági tagnak 3 évre megválasztása.
- 5) Az igazgatóság és a részvényesek által esetleg a közgyűlés elé terjesztendő indítványok és javaslatok. (A részvényesek ily alapszabályszerű beadványai, 3 nappal a közgyűlés előtt, betekintethetők.)

Marosvásárhelytt, 1881. márczius hó 1-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg, valamint az erre vonatkozó jelentés, a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a banknál közszemlére kitétetik.

Kivonat az alapszabályok 34. §-ából: A közgyűlésen résztvenni szándékozók kötelesek részvényeiket, 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, innen nyerendő térítvény melletten lenni.

137 3—3

HENRI NESTLE GYERMEKTAPLISZTJE

NAGY ARANY ELISMERŐ OKMÁNY.

ARANY

ÉRMEK

a különböző

kiállításokról

SZÁMOS ELISMERŐ

RIZONYITVÁNY

első orvosi

tekintélyektől

Gyári jegy.

Valódi teljes tápszer csecsemők és gyengélkedő gyermekek részére.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére Bécs, I. Naglergasse 1.

RAKTÁRAK KOLOZSVÁRTT:

Dr. HINCZ GYÖRGY, VALENTINI ADOLF gyógy-
szerészeknél; DIETRICH SÁMUEL kereskedőnél és Erdély
minden gyógyszerárán.

Figyelmeztetés!

Valódi csak akkor, ha a doboz táblá-
zatán az itt oldalt látható bejegyzett véd-
jegy látható.

N. B. Az utánzottak dobozain hiányzik
az Etiquette és a központi raktáros kézalá-
írása: F. Berlyak. (141) 2—10

Első és legnagyobb butor raktár

DUHONY JÁNOS-nál

Kolozsvártt, a Redoute (vigadó) épületében.

Kolozsvári butor gyártmányainak és minden ezen
szakmába vágó cikkeinek nagy raktára.

Főraktára nádfonatu fa- és vaskeretű butoroknak.

Dus választék Paszomány munkákban, vég vagy meter számra.
Különböző nagyságú lőszőr madrácz és szőnyegek választékos raktára.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmébe ajánlani, miszerint
raktáromban mindennemű asztalos, esztorgályos és kárpitos munkák
a francia divatlapok mintája szerint készletben találhatók és megrendelhetők;
minden szakmába vágó megrendeléseket felelősség mellett elvállalok, úgy
szintén ocska butorokat átalakítok.

Mindenféle álló, függő és asztali tükrök, butorkelmék, ágy- és asz-
talterítők közül a legelső gyárakból dus raktárom van.

Elvállalok

minden rangú menyasszonyi butor kelengyezéseket, irodai berende-
zéseket és végül butor himzéseket a legjutányosabb árában felelősség
mellett.

Ugy helyi mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan telje-
sítetnek.

Midőn ezen nagy raktáram egyes kiválóbb cikkeit a n. érd. közönségnek felsorolom, teljes tisztelettel kérem az eddigi
éveken át engem megtisztelő bizalmokra ezennel is érdemesíteni.

Kiváló tisztelettel

Duhony János.

(436)

44—100